

Barcode - 99999990815388
Title - Dinta Ane Ashrayana Pad Tatha Mahanubhashi Motabhai Krut Pushti Shiksha.
Subject -
Author -
Language - gujarati
Pages - 46
Publication Year - 0
Creator - Fast DLI Downloader
<https://github.com/cancerian0684/dli-downloader>
Barcode EAN.UCC-13

॥ श्रीगोकुलेन्दुर्जयति ॥

श्रीमद्विष्णुसहस्रनाम स्तोत्रे अष्टमोऽध्यायः ७३

ચતુર્થ પીઠાધીશ્વર નિર્મલલાલજી ગોસ્વામી શ્રી ૧૦૮ શ્રી
કૃષ્ણલાલજી (શ્રીચિત્રલનાથજી) મહારાજકૃત

હીનતા અને આશ્રયનાં પદ

721

महानुभावी मोहाबाध इत

ପଦ୍ମ ବିଜ୍ଞାନ

(वरुणा पुष्टिमाजीय उत्पत्तिः)

[illegible]

CONFIDENTIAL

4/14/19 3:51PM

ACME

12 APR 1964

कविप्रभाषा ४ कृती अथवाप्य।

14632

[illegible]

4012, 24361915

सं० १८८२ श्रीवसुदेवजी महाराज

614

0-317 2421 04121

24 70 40

૧૨૬૨૧

મહાન યોગ શીખવાનું મોટું મથક.

પ્રભુના સ્વરૂપમાં લીન બનવું હોય તો જીનામાં જીના આખા

હિંદુસ્થાનમાં મશહૂર થયેલા અમ-
દેલીવાળા ગો. શ્રીવિક્રમેશજી મહા-
રાજની આજ્ઞાથી સ્થપાયેલા,
પોણાસો વર્તેના લાંબો અનુભવ
ધરાવનાર શ્રીવજ્રમોહન ડુંગર
કાર્યાલયમાં જલદી આવો. પ્રભુના
શ્રીઅંગના સર્વ નખદીખાંત મનને
આનંદ આપે એવા ડુંગરો, સોની

ચાંદી અને જડાઉના દરેક પ્રકારના મુકટ તૈયાર છે. અલંકારો પણ
તૈયાર છે. અતર તેલ કુસેલ, દરેક જાતના ચુવા, તુલસીની કંડીઓ
મુંગામાલા વગેરે પણ તૈયાર છે. બહારગામના ગોર્ડરપર પુરતું
ધ્યાન આપવામાં આવશે.

લખો:- મુકટવાળા નારણદાસ કાશીદાસ

ડાસીવાડાની પોળ, અમદાવાદ

જલદી મગાવો—સેવોપયોગી સુગંધીદાર, તેલો,
અતરો, જુદી જુદી જાતના મુરખા તથા અગરબત્તીઓ
સરસમાં સરસ અને સ્વદેશી હોયો માલ જોઈતો હોય તો
લખો નીચેના શરનામે:-

કૃષ્ણદાસ પુરુષોત્તમદાસ સુગંધી

કે. ડી. પી. ચાલી

મુંબાઈ ૨.

ખાસતી મુદ્રણ દ્વારા મંદિરમાં ફેરવે છે. મોકે જામ. સમપુર-અમદાવાદ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૭૨૧ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દીનના યોગે આશ્રયનો

વિષય ૬૩૫૨:૪ ૩૫૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૨૬૨૧

વાંચો તે ખરા ! !

જનો કનૈયા જેમ જન્માષ્ટમીએ પ્રકટ થઈ તરતજ
યશોદોત્સંગલાલિત બન્યો, તેમ આ પુસ્તકમાંનાં દીનતા
અને આશ્રયનાં પદના વિરહી દશામાં કર્તા શ્રીકનૈયાપ્રભુ
ઉપનામ શ્રીવિઠ્ઠલનાથજી શ્રીગોકુલની ગાદીની ગોદે મથુ-
રાજીમાં જન્માષ્ટમીએજ મૂળનાજ સમયે પ્રકટ થઈ કાર્તિક
વદિ ૧૧ ને દિવસે પધાર્યા. આનેજ ચતુર્થ પીઠના વૈષ્ણવો
શ્રીકનૈયાપ્રભુનો પ્રાકટયોત્સવ માને છે. ચતુર્થ ઘરના
વૈષ્ણવગંધુઓ પ્રાકટય ઉત્સવ અત્યંત રસિક રીતે ઉઝવે
છે, એ વાત કેનાથી અજાણી હોય ? આ વર્ષે હું પણ
આવા ઉત્સવમાં ભાગ લેવા ભાગ્યશાળી બન્યો. બળે
વર્ષથી દેવગઢબારીઆના ભગવદીયો પોતાના સત્સંગને
લાભ આપવા મને આમંત્રણ આપતા હતા, પણ શ્રીકનૈયા-
પ્રભુ વગર કેની તાકાત કે તેવા સત્સંગને લાભ લેવાની
સવડ કરી આપે ? પ. ભ. મગનલાલ હરિલાલ બક્ષીજીના
ચિ. ભાઈ મણિભાઈ રાજનગરના ભગવદીયોને આનંદ
લૂંટવા તેડવા આવ્યા. હું તેમની સાથે બારીઆ ગયો,
ત્યાં મને પુષ્ટિશિક્ષા એ નામે પુસ્તક બક્ષીજીએ બતાવ્યું.
મને છપાવવાની લાલામણ કરી; જોડે શ્રીકનૈયાપ્રભુનાં દીન-
તા ને આશ્રયનાં પદ પણ છપાવવાની તેમની ઈચ્છા થઈ.

હું તો આમાંના એક પણ અંતરું નામ સરખું જાણું નહિ ! ત્યાંના કેટલાક ભગવદીયોને મેં કહ્યું કે તમે મને કંઈક મદદ કરો તો હું છપાવું. તેમણે તે વાત કબુલ કરી. એટલે મેં બેઉ લખાવીને તેનું સંશોધન કર્યું. આ પુષ્ટિશિક્ષા બહુજ સુંદર અંથ છે. ખૂબીની વાત તો એ છે કે આ પુષ્ટિશિક્ષા લગનાર મહાનુભાવી મોટાભાઈ શ્રી ગોકુલેશાસક્ત ભગવદીય છતાં તેમનો વલ્લભપુત્ર પર સમાન પ્રેમ છે. શ્રીવલ્લભાગ્નિનું અગ્નિસ્વરૂપ એ સર્વમાં અનુભવે છે. આ મોટાભાઈનું ટુંક જીવન જાણવું ઠીક થઈ પડશે. જીવન ઘણું ચમત્કારી છે.

મહાનુભાવી મોટાભાઈનું જીવનવૃત્તાંત.

આ જીવનવૃત્તાંત મેં દેવગઢખારીઆના ભગવદીય સોની મગનલાલને મોઢેથી સાંભળ્યું હતું.

પરમ રસિક મહાનુભાવી મોટાભાઈ પંચમહાલ જીલ્લાના પાટનગર ગોધરાના વતની હતા. શ્રીમહાપ્રભુજીના કૃપાપાત્ર મહાનુભાવી રાણા વ્યાસના અને શ્રીગુસાંઈજીના પરમ કૃપાપાત્ર મહાનુભાવી નાગજીભટ્ટના આ ગોધરામાં આવાં ભક્તરત્નો પાછળની પણ ઉદભવે એમાં નવાઈ નથી. કેટલાંય ભક્તરત્નોને શ્રીગોકુલેશે પ્રમેયબળ વડે સ્વશક્તિનો અનુભવ કરાવી કૃતાર્થ કર્યા છે; તેમાંના એક આ મહાનુભાવી છે. તેઓ એક શ્રીમંતના પુત્ર હતા. પ્રથમ તેમને કોઈ એક શ્રીગોકુલેશના કૃપાપાત્ર ભટ્ટજીનો સંગ થયો.

આ ભટ્ટજીએ મોટાભાઈને શ્રીગોકુલનાથજીની દહે લગાડી; આથી માતુશ્રીને સંમળવીને શ્રીગોકુલ જવા નીકળ્યા; કારણ કે માતાના સ્નેહી સ્વભાવે રજા આપવામાં આનાકાની કરવા માંડી હતી. પાછળથી માતાને વાતસલ્ય પ્રેમને લઈને બહુ લાગી આવ્યું, અને તેથી મોટાભાઈના રક્ષણ અને ખર્ચી માટે મહોરો લઈ પોતાના એક નોકરને મોકલ્યો. નોકરને સૂચના આપી કે મોટાભાઈને દુઃખ ન પડવા દેવું, તેમ વીલા પણ ન મૂકવા. નોકરે મોટાભાઈને હાહોદમાં પકડ્યા, અને તેમને માતાજીએ આપેલી સૂચના કહી બતાવી. આમ છતાં મોટાભાઈએ તેને પાછા જવા આગ્રહ કર્યો, પણ તેણે માન્યું નહિ, આથી રાતે છાનામાના તેને ઉંવતો સુકી મોટાભાઈ ચાલ્યા ગયા. રસ્તામાં કોઈ શહેર આવ્યું, ત્યાં જઈ કોઈ વૈષ્ણવનું ઘર હોવાનું પૂછ્યું. ગામમાં એક વૈષ્ણવનું ઘર હતું, પણ બાપ ભગવદ્દીય હતો ; છોકરાઓમાં તેવી વૈષ્ણવતા કદાચ નહિ હોય. તેના પુષ્ટિમાર્ગીય ગ્રંથો મળ્યા; તે તેમણે લઈ લીધા. આ ગ્રંથોને તેઓ ભોગ ધરતા; તેઓ ગોકુલ ગયા, પણ ત્યાં જઈ એવો નિશ્ચય કર્યો કે પ્રભુ સાક્ષાત બોલાવે તોજ જવું. શ્રીગોકુલેશનાં દર્શન ન થયાં; એટલે તેઓ એક લીમડાપર ચઢીને શ્રીગોકુલેશના ધ્યાનમાં માત્ર શ્રીજમનાપાન કરીને રહેવા લાગ્યા. છ માસ એમ લીમડાપર ગાળ્યા. આ વાત ભૌતિક તર્કોથી સમજાય તેવી નથી; પણ ભગવદ્દસાવેશ એવી વસ્તુ છે કે ભૂખ

તરસ કથું લાગે નહિ. ઉંઘ પણ જતી રહે, છતાં કંઈ લાગતું નથી. શ્રીમહાપ્રભુજી જ્યારે પરિક્રમા કરતા ત્યારે આપશ્રી ભગવદ્વાર્તા કરતા કરતા ચાલતા, આથી શ્રીચરણકમળ કમળ જેવા કેમળ છતાં થાક વગેરે કંઈ જણાતું નહિ. ભૂખ તરસ પણ પીડતી નહોતી. સાથે ચાલનારા ભગવદ્દી-યોમાં પણ રસાવેશ થતો ; જેથી તેઓને પણ તાઢ, તાપ, ભૂખ, તરસ, થાક વગેરે કોઈ પણ રીતે જણાતાં નહોતાં. આપણે પ્રોડા સમાન સ્નેહીઓ વાતો કરતા કરતા રસ્તામાં જતા હોઈએ તો ગાઉના ગાઉ પણ કાપતાં ખખર નથી પડતી. જો લૌકિક બાબતમાં આમ છે તો અલૌકિકમાં તો કહેવું જ શું ? શ્રીમહાપ્રભુજીને ત્રણ ત્રણ વખતની પરિક્રમામાં ઘણી વાર ત્રણ ત્રણ દિવસ સુધી કંઈજ વસ્તુ મળે નહિ. ઘોર જંગલો હોય, ભયાનક પ્રાણીઓ વિચરતાં હોય; પણ એ પ્રભુનાં બાહુડાં પ્રભુને શી રીતે પીડે ? ઉલટાં પગે લાગે, તો શ્રીગોકુલેશાસક્ત મોટાભાઈની પણ તેવી દશા થાય તેમાં નવાઈ નથો. પ્રભુમાં અત્યંત આસક્તિ આ વસ્તુનો અનુભવ કરાવે. અલૌકિક બાબતોમાં તર્ક વિતર્ક કંઈ પણ અનુભવ ન આપે. આવી વાતો હૃદય-ગર્ય છે.

આમ લીમડાપર જ રહેતા મોટાભાઈને છ માસ થયા. પ્રભુના વિપ્રયોગીને નિદ્રા પણ ન હોય, એ વિપ્રયોગ જ તેને સર્વ રીતે પામે છે; એ વિપ્રયોગની પીડા જ આત્માને

ખોરાક થઇ પડે છે, ત્યાં ભૂખ તરસ શી ? વળી શ્રીચમુના
 જળ તે અમૃત છે, તો અમૃત પીતાં ભૂખ તરસ શાની
 લાગે ? છેવટે છમાસે શ્રીઠાકોરજીએ શ્રીગોકુલનાથજી
 ઠાકોરજીના મુખીઆજીને મોટાભાઈને લીમડાપરથી તેડી
 લાવવાની સ્વપ્નમાં આજ્ઞા કરી; આથી તે તેડવા આવ્યો ;
 પણ મોટાભાઈએ કહ્યું કે પ્રભુ તેડવા આવશે તોજ આ-
 વીશ. વળી ખીજી આજ્ઞા શ્રીઠાકોરજીએ કપડવંજના વતની
 પરમ ભાગવતી બેનજીરાજ યા રતનબાઈને કરી. તેઓ
 તેડવા ગયાં, પણ ન આવ્યા. છેવટે શ્રીઠાકોરજી પોતે તે-
 ડવા આવ્યા એટલે તેઓ ગયા અને શરણે થયા. શ્રીગો-
 કુલેશના સ્વરૂપનો ખુબ અનુભવ લીધો, છછ માસના ભારી
 વિપ્રયોગ તપને અંતે પ્રભુ તેવી કૃપા કરે તેમાં નવાઈ નથી.
 પ્રભુનો સાક્ષાત્કાર એજ પુષ્ટિ ભક્તિ માર્ગનું ફળ છે; અને
 એ ફળની પ્રાપ્તિ વિપ્રયોગ જ કસવે એવું ઠેકાણે ઠેકાણે
 શ્રીમહાપ્રભુજી અને શ્રીહરિરાયજી કહે છે, અને એવા
 વિપ્રયોગીને જ ફળની પ્રાપ્તિ થાય છે. શ્રીગોકુલેશનો
 અનુભવ સંપૂર્ણપણે હૃદયમાં ધારણ કરી તેઓ શ્રીગો-
 કુલથી પાછા ફર્યા. પાછા ફરતાં પોતે ઉજ્જન રહ્યા. ત્યાં
 તેમને ખુબ માન મળ્યું. આ ઉપરથી એમ નથી સમજવાનું
 કે મોટાઓ માનના ભૂખ્યા હોય છે, પણ મહાન સંતપુરુ-
 ષોને માન આપવાથી જીવ પોતાની આત્મિક ઈન્નતિ સાધે છે.
 પછી ઉજ્જનથી તેઓ ઠાહોદ આવ્યા; અને ઠાહોદથી ગો-

ધરા આખા. ગોધરામાં આજે પણ તેમનું મંદિર છે. તેમાં મોટાભાઈની પાલખી છે, તેનાં દર્શન વૈષ્ણવોને કરાવવામાં આવે છે.

હવે પુષ્ટિશિક્ષાના સંબંધમાં કંઈક વિચારીએ, આ મહાનુભાવી શ્રીગોકુલેશાસકેત છતાં મંગળાચરણમાં પ્રથમ શ્રીમહાપ્રભુજીના સેવક ચોરાત્રી વૈષ્ણવની ચરણ રજની યાચના કરે છે. પછી શ્રીગુસાંઈજીના અનન્ય ખસેંખાવનની પ્રસન્નતા ઇચ્છે છે. આ વસ્તુ હાલમાં મોટાભાઈને માનનારાઓએ વિચારવાની છે. અનન્યતા એ ખોટી હઠ નથી, પણ પ્રભુના વિવિધ અંગોની એકતાનો અનુભવ આપનારો અલૌકિક વિલાસ છે, વળી આગળ સાતે બાળકોની પણ પ્રાર્થના કરે છે. અને તે સાથે દરેકના ગુણ પણ સ્વાનુભવે આપે છે. સાદી અને પ્રસાદી વાણીસૂત્રો સાથે એટલી રસિક છે કે વાંચતાં હૃદય પ્રભુમાં મગ્ન થઈ જાય.

વળી બીજી વાત એ છે કે મોટાભાઈ આ શિક્ષાની ૭૧મી તુકમાં કહે છે કે:—

“વલ્લભકુળદ્વારા પ્રથમ, પ્રદ્ધ સંબંધ જો થાય;

મારગની વિધિ જાણવા, હરિજન કરે સહાય ૭૧

એ રીત કરતાં સહજમાં, સદાય ખારે માસ;

શરણ મંત્ર રસના રટે, નિશ્ચિન સેવા આશ. ૭૨

શ્રીવલ્લભકુળદ્વારા પ્રદ્ધસંબંધ થાય તો જ મારગની સિદ્ધિની ખબર પડે. જોએ આ વાતને ન માનતા હોય

તેઓ મોટાભાઈમા શ્રદ્ધાળુ છે, એવું માનવું એ પણ ભૂલ
ભરેલું છે. શ્રીમહાપ્રભુજીને માનનારા શ્રીમહાપ્રભુજીનાં
વચનામૃતને પણ તેટલા જ સત્ય માને છે ને અનુભવે છે.
આપણે કોઈમાં ખુબ આસક્તિ બતાવીએ, પણ કહે તે ન
માનીએ તો તે આસક્તિ નથી, પણ એક પ્રકારનો ડોળ છે.
વળી વૈષ્ણવનો અપરાધ કરવો મહા અનર્થ કાર્ય તેઓ
જાણે છે. પ્રભુનો અપરાધ પ્રભુ સાંખી શકે પણ ભકતનો
ન સાંખી શકે. મોટાભાઈ કહે છે કે:—

વૈષ્ણવજન અતિ હોદ્દલા, તું અતિશે ધનવંત;

કૃષ્ણભક્ત પદવી વિષે, તુજથી મોટા સંત. ૮૨

તેથી ભૂલે ના કરે, વૈષ્ણવનો અપરાધ;

હૈયામાં હુરિ દુઃખન્યા, જોણે દુઃખન્યા સાધ. ૮૩

વળી મોટાભાઈ સેવાને મોટું માહાત્મ્ય આપે છે.
ગમે તેટલું જ્ઞાન હોય પણ સેવા વગર તે અનુભવી શકાય
નહિ, એ વસ્તુ આમાં સ્પષ્ટ બતાવી છે. મોટાભાઈ ભાવને
જ પ્રાધાન્ય આપે છે; સર્વત્ર પ્રેમભાવમાંજ પ્રાધાન્ય
આપણા ભક્તિ માર્ગમાં છે. સાધન બરાબર ન હોય તો
પણ સેવાના આશ્રદ્ધમાં તારે ધર ન હોય ને ઝુંપડી હોય
તો પણ મોટાભાઈ કહે છે કે:—

ધર જો નવ હોય મોકળાં, તોઉ ન છાંડે ટહેલ;

એક ગોખલો ધરતણો, તે પ્રભુ માને મહેલ. ૧૪૫

આપણો ભાવ હોય તો પ્રભુ એક ગોખલાને મહેલ

માને છે. સ્વાદ ભાવમાં છે, વસ્તુમાં નથી. છેવટે મોટાભાઈની
દીનતા તો જ્ઞાન જીભાવે તેવી છે. આવા સમર્થ છતાં પોતે
તદ્દન અજ્ઞાન બની જાય છે. કહે છે કે:—

શ્રીવલ્લભ મારજ તણા, આશય અતિશે ગૂઢ;

પ્રૌઢ ભાવ જેને હશે, તેને હૃદયાદૃઢ. ૧૭૧

હું તો છું અતિ મંદમતિ, ભૂલ્યો ભ્રષ્ટાચાર;

પડ્યો પ્રબળ પાખંડમાં, રાત્રું વિવિધ વિચાર. ૧૭૨

વ્યાપ્યો આસુરા વેશ ચિત્ત, ગ્રહ્યો બહિર્મુખ દોષ;

ભૂલ્યો અને ભમ્યો કરૂં, લેશ ન મન સંતોષ. ૧૭૩

આત્મદૃષ્ટિ ઉત્પન્ન નહિ, વાચાદિક અભિમાન;

ભક્તિ ભાવ રસ ભેદમાં, નથી શુદ્ધિ ને સાન. ૧૭૪

મૂળમંત્ર ગાથા કરૂં, ન લહ્યો તત્ત્વ વિચાર;

જ્ઞાન વિના ગાથા કરૂં, એ અવિહિત વ્યવહાર. ૧૭૫

પણ શ્રીવલ્લભચરણનું, બળ મોટું મનમાંય;

તે સદા પુરે કામના, કલ્પવૃક્ષની છાંય. ૧૭૬

દયા કરી મુજ દીનપર, જેવું પ્રેર્યું ચિત્ત;

પોતાના મનને કંથ્યું, શિક્ષાનું સાહિત્ય. ૧૭૭

ફાટીફુટી બુદ્ધિથી, જુઠે સાચે ભાવ;

મેં કાલાવાલા ક્યારે, હરિને હાથ નિભાવ. ૧૭૮

છેવટે વૈષ્ણવોને અંદર ભૂલ હોય તો સુધારીને વાં-
ચવાની વિનંતિ કરવાનું પણ મોટાભાઈ ચુકતા નથી. છેક
છેલ્લી તુકમાં કહે છે કે:—

મેં ઓછે ઓછી મતિ, મોટો ક્યોં વિચાર;
પરિપૂર્ણ વૈષ્ણવ કરે, તે જાણો નિર્ધાર. ૧૮૦

આમ મોટા રજથીએ છોટા પોતાને ગણે છે. જ્યારે
આપણામાં સ્નેહનો છાંટો ન છતાં મોટા પ્રેમી હોવાનો
ડાળ કરીએ છીએ. જીવપર પ્રભુની દયા થાય તો જ દીન-
તા આવે. મોટાભાઈમાં તો તે પદે પદે જણાય છે. કેવી
પ્રસાદી વાણી ! થોડામાંજ માર્ગનું રહસ્ય સમજાવવાની કેવી
અદ્ભુત અને અલૌકિક શક્તિ ! એ બધું જોતાં આપણને
અત્યંત આનંદ સાથે સંપ્રદાયના તત્ત્વ સમજાય છે.

શ્રીકન્હૈયાપ્રભુનાં પદોમાં તો હું શું બોલી શકું ?
એકે એક પદ નિમેલિનગ છે. આ પદો શ્રીકન્હૈયાપ્રભુ
ભોંયરામાં વિપ્રયોગ દશામાં ગાય છે, ને તેથી શ્રીમહાપ્રભુજી
દર્શન દર્શ અનુભવ આપે છે. એક પદમાં તે પણ સ્પષ્ટ
છે. મારા સ્પષ્ટ કહેવા કરતાં ભગવદ્દેવો જાતેજ તે પદમાં—
થી જાણી લે તે વધારે સારું છે. આ પદ મેં ત્રણ જુદી
જુદી કોપીઓમાંથી શોધ્યાં છે.

છેવટે શ્રીગોકુલેશ સ્વરૂપ શ્રીકન્હૈયાપ્રભુના સ્થાનને
શોભાવનાર મારા શ્રીગુરુદેવને અનંતવાર સાદાંગ કરી આ
પુસ્તક આપશીના ચરણ કમળમાં ધરી આ પ્રસ્તાવના બંધ
કરું છું.

પોષ સુદ ૧ મંગળવાર

૧૯૮૨.

દીનકંકર.

શ્રીમદ્ ગોસ્વામીશ્રી ૧૦૮ કન્હેયાલાલજી કૃત
દીનતા અને આશ્રયનાં પદ

તથા
મહાનુભાવી મોટાભાઈ કૃત
પુષ્ટિશિક્ષા

નિહાગ

પદ ૧

શ્રીવલ્લભ કરત કૃપા એક ક્ષણમેં; અપને જનકી
લાજ રાખત હે, દૃઢ વ્રતકર નિજ મનમેં—શ્રીવલ્લભજી જગત
નુચ્છ કરી—માનત હોં, મેં ઇનકી કૃપાત ત્રણમેં, શ્રીગો-
કુલેશ રસદાન દેત હેં, નરનારી કે ગણમેં—શ્રીવલ્લભ. ૧

પદ ૨

શ્રીવલ્લભ ચાહે સોઈ કરે એક પલમેં, જેસેં તંતુ
સુતકો કહીયે ગણ આર મખમલમેં ૧ વ્યાપ રહેં સજ
જનકે માંહી, પશુ પંછી જલ થલમેં, મહા રસદાન કૃપા
કરવેકો પ્રગટે હે વા કલીમેં ૨ તુલસી માલ અધિક પ્રિય
લાગત, રહત અહનિશ ગલેમેં, નિહર રહત હે આપકે
ભરોસે, આર ન કાહુકે બલમેં, શ્રી વિદુલ પ્રભુકી એહી
વિનંતિ રાખે ચરણ કમલમેં—શ્રીવલ્લભજી ૩ (૨)

પદ ૩

કિયો તો શ્રીવલ્લભ હીકો હોઈ, આર કોન હેં ચા
જગમાંહી, હીસત નાહીન મોઈ. ૧ ગોકુલપતિકો પ્રતાપ

જગમેં જેસે અગ્નિકી લેધ, સમરણ સજન કરો નત
પ્રતિહી, નમે પદમ્બુજ દોધ. ૨. અન્ય રૂથે નહિ મોકો
સ્વપ્ને, ઇનકો શ્રીમુખ જોધ, શ્રીવિઠ્ઠલ વલ્લભ રૂપ હૃદયે ધરી,
નિધરક રહીયે સોધ. કિયોં ૩.

પદ ૪

શ્રીવલ્લભ તુમસો ઓર ન જગમેં, રાખો ધર્મ
આ પૃથ્વી તળમેં, વ્યાપી રહે હો સખમેં ૧ શ્રીવિઠ્ઠલ
પ્રભુસોં યહી વિનંતિ, રહુ આપકી ઉમંગમેં, ઓર કાચકી
પોત સમ દીસત, આપ અમોલક જગમેં—શ્રીવલ્લભ. ૨.

પદ ૫

શ્રીવલ્લભ પ્રકટ લયે ભૂતળમેં, ધર્મ લાજ સખહીનકી
રાખી, સો યા પૃથ્વી તળમેં. ૧ કામ ગંભીર ધીર રતિ
રણમેં, મજ જન હીકે દળમેં, શ્રી ગોકુલપતિ તો કૃપાહી
કરત હેં; શુદ્ધ ભજે ચાહે છલમેં. શ્રીવલ્લભ ૨.

પદ ૬

હમારે શ્રીગોકુલનાથ ધણી, દીનદયાળ કૃપા કે
સાગર, ત્રિભુવન મુકટમણિ ૧ અદ્વાઈક કષ્ટ પારન પાવત,
શેષહુ સહસ્ર દણી, શ્રીવિઠ્ઠલ કે પ્રભુ દૃઢ કર પકરત
રાખી શરણ અપની. હમારે ૨.

પદ ૭

ગોકુલમેં શ્રીગોકુલનાથ બિરાજે, હાસ્યવિનોદ રસ
હાન કરત નિત્ય, ભકતજનકે કાજે. ૧ શ્રીગોઠક ચિત્રત

અતિ સુંદર, ગાદી તકીચાપેં રાજે, શ્રીવિકૃદેશકે અંગ
અંગકી ચોભા, કોટિ મહન છબી લાજે. ગોકુલમેં ૨.

પદ ૮

હમતો શ્રીગોકુલનાથ ઉપાસી—હમતો શ્રી૦ જમુના-
જળ નિત્ય પાન કરે ઉઠી, સુખ નીરખ સુખરાશિ. ૧. ગયા
પ્રયાગ કષ્ટ કામ નહીં હે, નહીં કામ હે કાશી, સદા સેવું
શ્રીવલ્લભ વલ્લભ, કહા કરું જાય કાશી. ૨ ચૌર ઠેકાણે
મન નહિં લાગત, હમ ગોકુળ કે વાસી, ઉનકે ચરણે હે
સખ તીરથ, જગન્નાથ ચૌર કાશી. ૩ બ્રહ્મસંબંધ ભયો
જાળીતે, તળાહીતે જીય ભાસી, શ્રીવિકૃદેશ પ્રભુ ગો-
કુલેશકે, ચરણકમળકી દાસી. હમતો ૪.

પદ ૯

અખ હોં નાચ્યો વલ્લભલાલ—અખ૦ અખિલ ધર્મકો
પહેર ચોલના કંઠમેં તુલસીમાલ. ૧. કૃપા દૃષ્ટિકો ફેંટા
ખાંધ્યો, હંડાકાર હે ભાલ; અનન્યતાકે તુપુર ખાંધે, જે
જે શબ્દ રસાલ ૨. દયા પખાવજ બજત સંગમેં દાન સા-
રંગી રસાળ, સરસ પ્રેમ કે બજત મંજુરા, કરી પ્રીતિકી
તાલ—૩. બ્રહ્મસંબંધકો ગાન કીયોમેં, અષ્ટ છાપકી ધમાલ,
શ્રીવિકૃદેશ પ્રભુ ગોકુલેશવર દેખો પરમ દયાલ. અખ૦ ૪.

પદ ૧૦

ગોકુલેશ ગુણ ગાઉં નિશહિના—ગોકુલેશ૦ સમરણ
સજન કરું પ્રભુ તુમારો, સકલ પદરથ પાઉં. ૧. નિત પ્રતિ

માગી થહ મોઈ દીને, સેવામેં ઉઠી ધાઉં, ધોળગાન મુખ
કરૂં આપકે, અનત ચિત્ત ન ભટકાઉં. ૨. ગાગર નિત્ય
જળ પાન કરનકો, શ્રીભુમનાંજીસો લાઉં, દીને મોઈ કૃપા
કર ઇતનો, ચટાઈકો સાજ ગિછાઉં. ૩. સેજ સમારૂં પરમ
વિધિ રૂચિસોં, ગાદી તકીયા લાઉં, વિકુલકે પ્રભુ સર્વસ્વ
દીને, તનકી તપત બુઝાઉં. નિશદિનાં ૪.

પદ ૧૧

શ્રીગોકુલેશજીકો હિ ભારી ભરસો—શ્રીગોકુલેશ-
કૃપા કરત રસ પાત્ર જાનકે, જો જોસો અધિકારી. ૧. સદા
રહત વક્ષઃસ્થળ ઉપર તુલસીમાલ અતિ પ્યારી, તિલક
ભાલ નિરખત મન આનંદ, દંડાકાર નિહાળી. ૨ નિશદિન
ભજો નિરંતર પ્રભુકો, ચરણકમળ બલિહારી, વિકુલેશકે
હીયે જસો નિરંતર, ગોકુલેશ ગિરિધારી. ૩.

પદ ૧૨

ગોકુલનાથ પુકારૂં નિશદિન ગોકુલનાથ પુકારૂં. હાહા
કૃપાનાથ સુનો અખમેરી, તનમન ધન સખ વંડ. ૧. અખકી
જેર ઉગારો મહાપ્રભુ, સર્વસ્વ વારી ડારૂં, ડામ કોધ મદ
લોભ મોહ સખ કૃપા કરો તો મારૂં. ૨ વિકુલકે પ્રભુ
વેગી બુલાવો, શ્રીમુખકમળ નિહાળું. ૩.

પદ ૧૩

અખ મેરી ગોકુલેશ સુનડીને—વિપ્રયોગમેં બંદુ દિન વીતે,
સંજોગ રસ મોઈ દીને. ૧. પાસ બુલાય નિકટ મોઈ રાખી,

મન ભાવે સોઇ કીજે, વિઠ્ઠલ ઉપર દયા કરો પ્રભુ તુમકો
લાજ પતિને. ૨.

પદ ૧૪

તુમખીન કેન સહાય મહાપ્રભુ-ગોકુલનાથ હીન કે ખંધુ;
સુનો મેરી ચિત્તલાય ૧ દરસન આપ વિના પ્રભુ મેરો,
હીરદે^૧ રહેત ભરાય, વાસર મોઇ કેાટિ જુગ વીતત, રાતી
કલ્પ સમજાય ૨ રસનિધાન આનંદકંદ હો, દરસન દેહું
જુલાય, શ્રીવિઠ્ઠલ પ્રભુ કરત વિનતિ, વિપ્રયોગ ન મોંહાય. ૩

પદ ૧૫

હુમારે શ્રી ગોકુલનાથ સહાઈ-લાજ ધર્મ સખ રાખ્યો ઇન-
ને લીલા પ્રગટ હીખાઈ ૧. વિપ્રયોગમેં ખખર જુ લીની, જો
મેરે મન ભાઈ, દે ખીડા જુ પ્રાસાદી ચંદન તુલસી માલ
પઠાઈ ૨. તતક્ષણ તાપ મીટયો મેરે મનકો, સુમરત વલ્લભ
રાઈ: વિઠ્ઠલ પ્રભુ અખ કહા વિલંબ હે. દરસન દેઉં જુલાઈ ૩.

પદ ૧૬

કુલર ચિત જાય મન અધિક મેરો-રહું મેં નિકટ શ્રી-
ગોકુલાધીશ કે, સુખદ શીતળ કમળચરણ ચેરો ૧. અન્ય
સંબંધ મોકુ રચત નાહી, આપકો દાસ ગોકુલ ખસું રે, કામ
મદ કોધ લોભ મોહ મત્સર, ઇતનો નિરખ મુખચંદ્ર
મિટી ગયો ઉર ઝેરો ૨. જોરી કર દોઉં માગત હોં, ગો-
કુલપતિ આપકી ટહુલમેં મન મેરો; કહત વિઠ્ઠલ અનાથ
કે નાથ હોં રાખો મોઇ સાથ સનમુખ જુવેરો ૩

૧ હૃદય ૨ પ્રકૃષ્ટિત થાય.

પદ ૧૭

વલ્લભ મુને હમારી વિનતિ હમતો દાસ તિહારે હે, અતિ
હી નિહટ સમીપકે સન્મુખ પાસ તિહારે હે ૧. આપ વિના
નહીં કોઈ મેરો પ્રાણવત ધારે હે, ઇતની ઓર કૃપા
અખ કીજે શ્રીમુખ નીહારે હે, વલ્લભ વિકૃત કે હૃદયમે
વસો ગોકુલપતિ ખ્યારે હે ૨.

પદ ૧૮

તુમ બીન ઓર ન કોઇ શ્રીવલ્લભ-તુમારી કૃપાતેં એક-
હી ક્ષણમે સિદ્ધ મનોરથ હોઇ ૧. ઇચ્છા બિના પાન
નહીં હાલે, કરેઃ આપ હોયે સોઇ, વિકૃત કેમ ન દૃઢ થહ
આઇ, રાખેં ચરણ સમોઇ. ૨.

પદ ૧૯

જો કોઇ શ્રીવલ્લભ રસ ચાખે, અનન્યતાકે લક્ષણ ચેહ, કાહુ
સો નહિં ભાખે ૧. ગુપ્ત પદારથ ગૂઢ અંશ સુની અપને
મન મેં રાખે, શ્રીવિકૃલપ્રભુ હૃદ મન કરી કે, જંગત
વારણે નાખે. ૨.

પદ ૨૦

વલ્લભલાલ કરે સોઈ આછી અપને જનપર કૃપા કરતહે
પ્રભુ ભવકી બુદ્ધિ કાચી ૧ જો ઇનકો દૃઢ કર પકરતહે
તાકી બુદ્ધિ પ્રીરે પાછી, વિકૃત કહે ગોકુલપતિમે લગ
હોઇ જો સાચી. ૨

પદ ૨૧

મિલવે વલ્લભહીકો નીકો—ચાકો રસ મોઈ અધિક
સ્વાદ લગે, ઓર જગત સખ પીકો ૧. ઇનકી ચરણ કમળ-
કી રજતે, મિટત તાપ સખ જીવકો શ્રીવિઠ્ઠલ પ્રભુ લાને
નિરંતર ગોકુલપતિ સખહીકો. ૨.

પદ ૨૨

નિશદિન ગોકુલેશકો માનો, ઇનકી કૃપા અહનિશ મોપે
જગત તુચ્છ કરી જાનો ૧. ઇનકે રસ વચનામૃત ને ને
દહ મનમેં કરી ઠાનો, વિઠ્ઠલકે પ્રભુ શ્રીગોકુલપતિ પ્રેમ
પ્રીતકી જાનો. ૨.

પદ ૨૩

શ્રીગોકુલનાથ ભટતનકો પોખે? દાન દયા નિત અપને
જનપે, તાતે રહત સંતોખે ૧. શ્રીમુખ વચન લગ-
વદીજનને લીખ લીએ ખાવનદાસે, શ્રીવિઠ્ઠલપ્રભુ નિહર રહત
હેં એક જુ આપ લારોસે. ૨.

પદ ૨૪

હમારે શ્રી ગોકુલનાથ ધણી, ઇનહી છાંડ ને ઓર આ-
હત, વૃથા જન્યો જનની ૧. કરીએ નહીં જીઠકો સંગ્રહ
ગ્રહીએ ગ્રંથ ભણી, સ્વરૂપ રસાવલીગ્રંથ અમોલક ને અન-
મોલ મણિ ૨. વિઠ્ઠલ કહે યહ શ્રીમુખ નીરખો
રહીએ રસ હીસની, ગોકુલપતિ નિધનીકો ધન હે, કહત હે
વેદ ધ્વનિ ૩. યહ રસ રૂપ ધ્યાન ધરી હીરદે. અમૃત એકરની-૪.

પદ ૨૫.

હમારે શ્રીગોકુલેશ નિજ ઠોર, પાર્વતી^૧વર શ્રી-
ગોકુળપતિ, જહાં રસિક શિર ઓર ૧. ઇનકે ચરણકમલ
તેં છુટત, મનકી દોડાદોડ, શ્રીવિદુલ^૨ રસિક બતાયે.
વલ્લભ, કહા કહું અખ ઓર. ૨.

પદ ૨૬.

નિશદિન વલ્લભ વલ્લભ કરીએ, મનપ્રબોધકો નિત્ય
નેમસું, કરત પાઠ અનુસરીએ ૧. નિત્ય ચરિત્રકે ધોળ
વાંચકે, ભાવ હરદેમેં ધરીએ, વિદુલકે પ્રભુ ગોકુળપતિ કે,
નિત્ય ઉઠ પાચે પડીએ. ૨.

પદ ૨૭.

હમારે શ્રીગોકુલેશ વર રૂડો, શ્યામ સચીકણ કેશ
સુશોભિત શીશ એઠમા જુડો ૧. પહેયો^૩ હે મન દુઠ કરકે,
અચળ સુહાગકો ચુડો, વિદુલ કહે ચહ સ્વરૂપ અલૌકિક,
જ્ઞાનઅંધકો ગુઠો. ૨.

પદ ૨૮.

મનમેં નિશ્ચે લઈ શ્રીગોકુલપતિ, અખતો મનમેં

૧ પાર્વતી=શ્રીગોવર્ધન પર્વતપર પ્રભુની શોધમાં કરનારી
વિરહિણી શ્યામા. બીજો અર્થ શ્રીગિરિરાજા પર રહેનારાં પુલિંદીજી
કે જેનો અંગીકાર શ્રીગિરિરાજાની કૃપાથી પ્રભુએ લીલામાં
કર્યો છે. અહિં પાર્વતી માં એ શંકરનાં પત્ની ઉમા નહિ
સમજવાં. એમનો અહિં શો સંબંધ?

નિચે ભઈ, શ્રીગોકુલપતિ નિજ જાન કૃપાજી કીની મન
ચિંતા હરી ભઈ. ૧. અંથ દુગ્ધવત ભાવ દધિવત તામે મન
મેરો રઈ; કૃપા કટાક્ષ અવલોકી વિલોકત દરશન પ્રથમ મહી. ૨.
વિરહ રૂપ જળતત્ત્વ ભર્યો નવનિત મિલન હિતકારી,
ભગવદ્દીયનકી ભાવ ભાવના તાકો પાર નહિ, વિદુલકે
શ્રીગોકુલપતિને દૃઢ કરી બાંધ અહી. ૩.

પદ ૨૯.

શ્રીગોકુલેશ અલખેલો, હમારે। શ્રીગોકુલેશ અલ-
ખેલો: શરદ પુનમનો સુધાકર કહીએ મુજ મન રંગરસિલો ૧.
લટપટી પાથ અટપટી બાંધી તુરા અજબ જુકેલો, વિદુલકે
પ્રભુ કેટિ કામ છળી, રસ વૃષ્ટિ રંગરેલો. ૨.

પદ ૩૦.

શ્રીગોકુલપતિકે ખ્યારે, આયે મેરે શ્રીગોકુલપતિ
કે ખ્યારે. પરમ મનોહર સુંદર દીસત મસ્તક દંડાકારે ૧.
ટેક વિવેક અનન્યતા કરીયે, તુલસી માળ ગળે ધારે, ઐર
નહિં મુખસું સંભાવણ, શ્રીવલ્લભ નામ ઉચ્ચારે ૨. હૃદય
કમલમેં સ્વતઃ નિરંતર ગોકુલેશ ચિત્ત ધારે, વિદુલકે
પ્રભુ ગોકુલેશવર જીવન પ્રાણ હમારે. ૩.

પદ ૩૧.

અખતો બહુત ભઈ હે નાથ, સનમુખ તુલસી હલ દે
મોકો દૃઢ કર પકરે હાથ ૧. ક્ષમા કરો આ અપરાધ

હુમારો, નિશદિન રાખો સાથ, વિદુલ ઉપર કયા કરો પ્રભુ
હું અનાથકે નાથ. ૨.

પદ ૩૨.

અખ વશ નાહીન નાથ રહ્યો, વિપ્રયોગ છુટાઈ હો
કખ નાહીન જાત સહ્યો ૧. આપ ઇચ્છા પ્રબલ જાની પ્રેમ
નાથ સહ્યો, શ્રીવિદુલેશકે શ્રીગિરિધર ખારો પ્રભુ તુમ
પકરી બાંધ્ય ગહ્યો. ૨.

પદ ૩૩.

તુમતો અખિલ લોકકે સ્વામી, દીનખંધુ ભકતન મન-
રંજન આપહી ગરુડાગામી ૧. પુષ્ટિભક્તિ ઓર, નવધા
ભક્તિ નિજજન સેવક પામી, શ્રીવિદુલેશકી અખ ગૂઢ
વિનતિ મનકી જાનત અંતરયામી. ૨.

પદ ૩૪.

અખ કીતનીહિ દેર, પ્રભુજી અખ કીતનીહિ દેર. અખ
તન મન ધન સખતો નિર્જળ ક્યેં કરે રાખી ઐર ૧. ક્ષમા
કરો અપરાધ દાસકે જો કહ્યુ અખકી ઐર, દીનહીન મોઈ
જાન ગોકુલપતિ સુનીયે મેરો દેર ૨. વિદુલ ઉપર કહ્યુ
કીજે માયા દેહ નિવેર. ૩.

ઈતિશ્રી શ્રીમદ્ ગૌસ્વામિ શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિદુલેશરાયજી
(શ્રીકન્દેયાલાલજી) મહારાજકૃત દીનતા અને આશ્રયનાં
પદ ૩૪ સંપૂર્ણ.

અથ પુષ્ટિમાર્ગીય શિક્ષા

(મોટાભાઈ કૃત)

હોહા

શ્રીવલ્લભના ચરણની, રજતણા જે હાથ ; પદરજ વંદુ તેહની, મન કમ ? હઠ વિધાસ ૧. શ્રીમદ્વિઠ્ઠલ પ્રભુ તણા, કૃપાપાત્ર જે જન્ન ; તે વાંછા મુજ હીનપર, રહેજો સદા પ્રસન્ન ૨. શ્રીમદ્દક્ષિણ કલ્પતરુ કલિત જે જગનીમાંથ ; મારા ચિરપર ગુફી રહેા, તે તરુવરની છાંય ૩. જેના શરણે ઉપજે, પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ; પ્રકટે શ્રીકૃષ્ણ સ્વરૂપમાં, સેવાની આભક્તિ ૪. રે મન જ્યારે કલિ વિષે, પ્રસર્યો બહુ પાખંડ ; અમુર અવિધા બલ થકી, ધર્મ થયા શતખંડ ૫. નાના મતની તાણુમાં, રહ્યો ન તત્ત્વ વિચાર; પંડિત પડ્યા વિવાદમાં, કેાણુ કરે નિર્ધાર ૬. પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ જે, કેવળ પુષ્ટિ પ્રકાર; તિરોધાન પામ્યા સકલ, શુદ્ધ થયા નરનાર ૭. શ્રીપ્રભુની આજ્ઞા થકી, કરવા કાજ અનુપ ; ત્યારે પોતે શ્રીકૃષ્ણજી, થયા શ્રીવલ્લભરૂપ ૮. પ્રૌઢ પ્રતાપે પ્રગટિયા, જેના મૂઠ વિચાર, કીધો હૈવી સપ્તિપર, મહામોટો ઉપકાર ૯. નિરાકાર પાખંડ મત, ખંડન માયાવાહ ; પુષ્ટિ પથ સાકારનો, પ્રકટ કયેઈ પ્રતિપાદ ૧૦. શ્રુતિ સ્મૃતિની સંમતિ, બાંધ્યા પ્રબલ પ્રબંધ; જે મતને નહિ કરી શકે, બીજા મત પ્રતિબંધ ૧૧. માર્ગતણા સિદ્ધાંત જે, પુરુષોત્તમની ભક્તિ;

તે પણ પાખંડે રહિત, પોષી પ્રેમ આસક્તિ ૧૨. જે સ્વરૂપ
 સેવા વિષે, અતિ આદરબહુ ભાવ; નિજજનનો સેવા વિષે,
 અતિશે કયો દહાવ ૧૩. શરણાંગત જે જન થયા, હિત કરી
 પામ્યા પાર; સેવા અધિકારી કર્યા સકલ શૂદ્ર નરનાર ૧૪.
 પુરુષોત્તમ અવતાર છે, શ્રીમદ્ વિદુલનાથ; પુષ્પિકાકિતનું
 દાન છે, શ્રીવલ્લભસુતને હાથ ૧૫ ગૂઢભાવ જે ભક્તિના
 સેવા વિવિધ વિલાસ, પોતે પોતાની કરી, શીખવ્યા જે નિજ
 દાસ ૧૬. પહેલાં સાધન બહુ હતાં, જ્ઞાનમાર્ગ તપયોગ;
 કર્યાં સર્વ સકામ મતિ, સુખ સંપતિ ઉપયોગ ૧૭. કલશ્રુતિના
 કહ્યા થકી, બાંધ્યા કોટિક કામ; કહ્યા કર્મ કરતા નહિ,
 નિરપેક્ષ નિષ્કામ ૧૮. જ્યારે દૈવી સૃષ્ટિમાં, વ્યાપ્યો આસુરા-
 વેશ; જીવ બહિર્મુખને કયો, ભક્તિતણો ઉપદેશ ૧૯.
 દૃઢ કરી પોષી સર્વ ચિત્ત, પ્રેમપુષ્ટિની રીતિ; પ્રભુના સેવ્ય
 સ્વરૂપમાં પુરુષોત્તમ પ્રતીતિ ૨૦. અન્યાશ્રય અગગા કર્યા,
 વાર્યા જીવ સકામ; સકલ ક્રિયા નિષ્કામ મતિ, કૃષ્ણચરણ
 વિશ્રામ ૨૧. સુત શ્રીવિદુલનાથના, સાત ભક્તિ વિખ્યાત;
 જેને પોષ્યા ભૂવિષે, પ્રબલ પંથ નિજ તાત ૨૨. શ્રીગિરિધર
 ગિરિધર પ્રિયે, ગુણનિધિ શ્રીગોવિંદ; શ્રીબાલકૃષ્ણ સુખ
 ચંદ્રમા, શ્રીગોકુલેશ જગવંદ ૨૩. શ્રીરઘુનાથ અગાધ
 ગતિ, સમરથ શ્રીયદુનાથ; શ્રીધનશ્યામ પ્રતાપથી,
 નિજજન કર્યા સનાથ ૨૪. કુળ સુકુળ શ્રીવલ્લભ તણો,
 બાણો કારણ રૂપ; પુષ્ટિમાર્ગ દૃઢ રાખવા પ્રગટયા સુભગ

સ્વરૂપ રૂપ. લેહ શ્રીગુરુ ગોવિંદમાં, લેશ ન ધરવો ચિત્ત; ગુરુથી ગોવિંદ પામિયે, તે સમજો શુભહિત ૨૬. ગુરુ પણ એવો ગોતવો, જેની અંતર ધૃષ્ટિ; જાણે ગુરુ જો હોય તો, જોળે સઘળી સૃષ્ટિ ૨૭. ગુરુ શ્રીવલ્લભ સમ નહિ, કરે જો કોટિ ઉપાય ; પુરુષોત્તમ વશ થાય જો, શ્રીવલ્લભ હોય સહાય ૨૮. માફ મન વલ્લભ વિના, રહે ન કોઈ ઠામ; જે વલ્લભ સન્મુખ થયા, તેને કોનું કામ ૨૯. આંજળ મન શ્રદ્ધા સહિત, વલ્લભ મત ઉપદેશ ; શ્રીગુરુપદ સેવા થકી, થાય હૃદય આવેશ ૩૦. મૂળ અંશ જે ભક્તિના, તે છે અપર પાર; ભક્તિ ભાવ રસ લેહના, તેમાં છે વિસ્તાર ૩૧. તેમાંથી ઉપરછલે, મેં જાણ્યા જે ભાવ ; જેમ જેમ બુદ્ધિ સંચરે, તેમ તેમ કરે પ્રભાવ ૩૨. જગમાં સાધન છે ઘણાં, પૂજા ધર્મ અનેક; પ્રથક દેવ આરાધના, નાના^૩ યુક્તિ વિવેક ૩૩. કોઈ કહે મોટા વિષ્ણુ છે, કોઈ બ્રહ્મા શિવ શક્તિ ; મત્સ્યાદિક અવતારમાં, કોને અતિ આસક્તિ ૩૪. મૂળ મંત્ર જાણ્યા વિના. એવો કરે વિચાર ; પૂરણતા છે કૃષ્ણમાં, તેની સુધ ન લગાર ૩૫. કહે કોઈ જન ભક્તિ જે, તે પણ ખીજીભાંતિ; ^૪ નામ રૂપ ગુણ લેહ બહુ. જેથી ટળે ન બ્રાંતિ ૩૬. વેદ પુરાણે જે કહી, ભક્તિ ફેરી શક્તિ; તે તો પડી પ્રવાહમાં, જ્યાં નહિ લેશ આસક્તિ ૩૭. ભક્તિક્રિયા બહુ ભાંતિની, ^૫ જેના લિન વિચાર; મૂળમંત્ર જાણ્યા વિના, પ્રકટે રતિ ન લગાર ૩૮. આસક્તિ નહિ સ્વરૂપમાં, નહિ વ્રજ-

જનના ભાવ; લીલા અનુસંધાન નહિં, સેવે સલિલ સ્વભાવ
 ૩૬. પહેલું પગલું લકિતનું, હરિ સ્વરૂપને જાણુ; અંતર
 હેત કેમ ઉપજે, વિના જાણુ પહિચાણુ ૪૦. અથ પ્રશ્ન:-
 શ્રીહરિને કેમ જાણીએ, જાણ્યાની શી પેર; જોગખીએ અલગા
 હરિ, તે સમજાઓ ઘેર ૪૧. અથ ઉત્તર:-એ પૂછો આદર
 થકી, મૂળ કહું વૃત્તાંત; નિસ્સાધન આ માર્ગના, અચલ
 રસિક સિદ્ધાંત ૪૨. નિગમાગમનું તત્ત્વ છે, સારતણો છે સાર;
 નિશ્ચય સકળ નિર્ણય તણો, અતિશય ગૂઢ વિચાર ૪૩. મોટા
 છે જે દેવતા, બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહેશ; શક્તિ સૂરજ ગણપતિ,
 બીજા સકલ સુરેશ ૪૪. એ છે રજ તમ સત્ત્વથી, વળી જે
 હરિ અવતાર; અંશકલા આવેશ તે, મત્સ્યાદિક નિર્ધાર
 ૪૫. એ વિભૂતિ સૌ કૃષ્ણની, જે છે પૂરણ બ્રહ્મ; કર્તા સઘળી
 સૃષ્ટિનો, જેને સમ ન વિષમ ૪૬. પુરુષોત્તમ સાકાર પ્રભુ,
 શ્રીવલ્લભ આરાધ્ય; એમલકિતથી પામીએ, તે નહિં
 સાધન સાધ્ય ૪૭ સકળદેવના દેવ શ્રીકૃષ્ણ ચરોદાનંદ; વેદ
 નેતિ જેને કહે, પૂરણ પરમાનંદ ૪૮. એવા પુરુષોત્તમ તણાં,
 પ્રાકટ્ય થયાં વ્રજમાંય; લીલા ઉપયોગી સકલ, દિવ્ય પદાર્થ
 ત્યાંય ૪૯. ગોપી ગોપને ગો સુત, કાલિંદી ગિરિરાજ; સર્વ
 અલૌકિક સરસ તે, વ્રજપતિ લીલા કાજ ૫૦. રસિકની શ્રી
 વૃષભાનુજા, રસિક શ્રીનંદકુમાર; અપરમિત રસ રૂપ છે,
 વ્રજનો સકલ વિહાર ૫૧. તે જાણુ શું જાણવું, તેનો કહું
 વિશેષ; તિરોધાન નહિં જાણવું, એ લીલાનો લેશ પર.

શ્રીમજની લીલા નિત્ય છે, નિત્ય છે લલિત વિલાસ; મજ-
 જન રાધાકૃષ્ણનો, અવિચલ મજમાં વાસ ૫૩. નિત્ય ચ-
 શોભતિ વાત્સલ્યતા, નિત્ય હરિ, બાળ વિનોદ; નિત્ય વિહાર
 વિધ વિધ રમણ, મજજન મન આમોદ ૫૪. નિત મજ-
 વધુના ભાવથી, ચોરી માખણ ખાય; નિત વાંસલી વગાડતાં,
 વન વન ચારે ગાય ૫૫. નિત્ય વૃંદાવન રાસ નિત્ય, નાના
 વિધ શૃંગાર; મજવનિતાના વૃંદમાં, નિત્ય પ્રતિ વિવિધ
 વિહાર ૫૬. નિત્ય અખંડ લીલા તણા, દર્શનના અધિકાર;
 હરિજનને ત્યાં આપશે, તે જાણે નિર્ધાર ૫૭. અવર આ-
 સુરી જીવને, નથી જાણવા યોગ; કેણે દીઠો સાંભળ્યો
 સુધા શ્વાનને ભોગ ૫૮. પ્રબળ પ્રીતિ દિનદિન અધિક,
 એમ જે જેટ પ્રાણ; લોકવેદ મર્યાદનું, છુટે અનુ-
 સંધાન ૫૯. એવા પ્રભુની ભક્તિમાં, અધિકારી મજ-
 જન; હરિચરણે સોંપી રહ્યાં, જે તન મનને ધન ૬૦. દેહ-
 દશા ભૂલી ગયાં, પતિ સુત ગૃહકુલ લાજ; અનુરાગે એવાં
 થયાં, એને કેનું કાજ ૬૧. કહ્યાં કૃષ્ણ સેવાતણાં,
 કૃત સઘળાં હરિ હેત; પ્રેમ પન્થાં છાડ્યાં છલ્યાં, ભક્તિ
 સિંધુના સેત ૬૨. વિઢૂલ થયાં વિઢૂલ થયાં, તે થયાં મન
 વચકાય; પ્રેમ વિઢૂલ તે બહુ થયાં, વશ કીધા મજરાય
 ૬૩. કેટિક કેટિક ભાવના, મજવનિતાનાં વૃંદ; કેલિ કલા
 રસ રીતથી, સેવ્યા ગોકુલચંદ ૬૪. કુંજ ભવન રમણિક
 રથલ નાના કેલિ વિહાર; જે જે વિધિ શૃંગાર રસ, સેવે તેહ

પ્રકાર ૬૫. કેટિ આતુરીઆતુરી, માધુરી રસની રેલ; એ
 રીતે નિજ વિસ્તરી, પુષ્ટિભક્તિની વેલ ૬૬. જે જે મજ-
 જનની કિયા, તેજ ભક્તિનું મૂળ; એવી હરિ સેવા કરી,
 કૃષ્ણ કયાં અનુકુળ ૬૭. વળી પણ એવીજ રીતથી, શ્રી
 ભક્તિ ઉત્પન્ન; હશે શ્રીવલ્લભ પ્રભુ તણા, કૃપાપાત્ર જે
 જન ૬૮. ખીજ એ કૃણ પામવા, કરે જો કેટિ ઉપાય; શ્રીવલ્લભ
 શરણે વિના, કેમે સિદ્ધ નહિ થાય ૬૯. એજ મારગ છે ભક્તિનો,
 અંથ ભક્તિના અંગ; શ્રવણ કથન કીર્તન પઠન, હરિસેવા
 સતસંગ ૭૦. વલ્લભ કુળદ્વારા પ્રથમ, બ્રહ્મસંબંધ જો માય;
 મારગની વિધિ જાણવા, હરિજન કરે સહાય ૭૧. એ રીત
 કરતાં સહજમાં, સદાય ખારે માસ; શરણ મંત્ર રસના રટે,
 નિશદિન સેવા આશ ૭૨. ચિત્ત અનન્યતા હરિ વિષે, પાળે
 પતિવ્રત ધર્મ; અન્ય દેવને આશરે, ભમી ન ભૂલે મર્મ ૭૩.
 એક ભરોસો એક બળ, એક આશરો આશ; વલ્લભને ચરણે
 રતિ, શ્રીહરિ દઢ વિશ્વાસ ૭૪. પ્રીતિ અલૌકિક કર્મથી,
 નહિ લૌકિકનો લેશ; નિરપેક્ષ નિષ્કામ બુદ્ધિથી, નિશદિન
 ભજે વ્રજેશ ૭૫. તુલસીની માળા ધરે, મુદ્રામુદ્રિત અંગ;
 સ્વચ્છ વસ્ત્ર સુધે મને, કશે ન વિક્રમ ઢંગ ૭૬. વ્રતવૈષ્ણવ-
 ની કૃતિ કરે, એકાદશી પ્રજ્ઞતિ; વળી પણ જે જે કૃતિ કરે,
 મારગને અનુસરતિ ૭૭. એકાદશી આદિક વળી, ચાર જ્યોતિ
 જેહ; પુષ્ટિમાર્ગીય વૈષ્ણવે, નિશ્ચે કરવી તેહ ૭૮. પવિત્ર

પ્રબોધિની, મકરતિલ, મેષ સતુઆ ધર લોગ; પુષ્ટિ-
 માર્ગીય વૈષ્ણવને પ્રસાદ લેવા યોગ ૭૬. શ્રવણ
 કથન શ્રીભાગવત, ગીતા વહ્નની અંથ, તેમાં બુદ્ધિ રાખવી,
 વૃત્તિ રાખી દ્વન્દ્વ ૮૦. વૈષ્ણવનો આદર કરે, વૈષ્ણવનો
 સત્કાર; વૈષ્ણવથી સાચો રહે, એ વૈષ્ણવી વ્યવહાર ૮૧.
 વૈષ્ણવજન અતિ દોહાલા, તું અતિશે ધનવંત; કૃષ્ણભક્તિ
 પદવી વિષે, તુજથી મોટા સંત ૮૨. તેથી ભુલે ના કરે,
 વૈષ્ણવનો અપરાધ; હૈડામાં હરિ દુભવ્યા, જેણે દુભવ્યા
 સાધ ૮૩. ધન્ય દશા વૈષ્ણવતાણી, જે નિશ્ચય નિરવૃત્ત્ય;
 સંપતિ વિષદ દુઃખસુખમેં, નેક ધરે નહિ ચિત્ત ૮૪. દોહિત્રા
 નહિ ચિત્ત ધરે, દેહતાણું અભિમાન; જે જે અવસ્થા જે
 સમય, તેને આપે માન ૮૫. કેમળ હૃદય પવિત્ર મન,
 ચિત્ત નિર્મળ સ્થિર બુદ્ધિ; લલિત ગલિત લીલા વિષય,
 ગણે ન લૌકિક શુદ્ધિ ૮૬. ચિત્ત જેનાં હરિચરણમાં, ક્ષણ
 નવ અળગાં થાય; લૌકિક સુખ ઇન્દ્રિય વિષય, રંચક હૃદય
 ન સમાય ૮૭. યદ્યપિ રહે અવૃત્તિમાં, ચિત્તથી સદા નિવૃત્તિ;
 સ્વામી સેવક ભાવમાં, સદા હાસ એ વૃત્તિ ૮૮. બાંધ્યા
 બંધ શરીરના, હરિ સેવાને હેત; સેવાના સાગરભર્યા, ઇન્દ્રિ-
 પ્રાણ સમેત ૮૯. રાત દિવસ સેવા તણા, મનમાં ઉમંગ
 અપાર; ઉઠવું પ્રાતઃકાળમાં, ક્ષણ ન લાગે વાર ૯૦. સાગર
 સમ અંલીર મન, બાહિર ભીતર એક; રમી રહ્યા જેને હૃદે, સેવાતણા
 વિવેક ૯૧. જો માર્ગનું મૂળ ફળ, શ્રીવદ્ભ સિદ્ધાંત; કરવી સેવા

કૃપણની, અવિહિત પ્રેમાંત ૯૨. ધર સુતું નવ રાખવું, કષ્ટ
 વિન સેવ્ય સ્વરૂપ; ક્રિયા ભાવ પ્રજા ભક્તના, છે સેવા કૃણ-
 રૂપ ૯૩. સાંભળ હવે પ્રણાલિકા, જે સેવાની રીત; પહેલી
 સેવા સ્વરૂપમાં, પુરુષોત્તમ પરતીત ૯૪. સેવા દાણે ઉઠવું,
 ઉગ્યે ન થાવું અંધ; સમય જવા નવ ફીજીએ, આજસ તે
 પ્રતિબંધ ૯૫. સામગ્રી અળગી કરે, જળ સીધીને પાત્ર;
 તેમાં પોતાની મતિ, રાખે ન રંચક માત્ર ૯૬. અર્ધ ભુક્ત
 જે વસ્તુ છે, હરિ વિનિયોગ ન થાય; શ્રીકાકુરળની હોય
 તે, લોકિકમાં ન કઢાય ૯૭. કદી ને કોઈ હરિતાણા, નામે
 આપે વસ્ત; લાલચ કરી ન સમજીએ, હરિને નથી પ્રશસ્ત
 ૯૮. સ્વદ્વ્ય આહાર નિદ્રા વિષય, તજે કોષ ને કામ; ઉદ્ધમ
 પોતાને નિમિત્ત, કરિ ન જોડે દામ ૯૯. કાળ દોભ
 હરિભજનમાં, આવશ્યક વ્યાવૃત્તિ; એમ કરવો ચિત્તમાં
 સદા, રહે દાસ આવૃત્તિ ૧૦૦. દ્રોહ ધાત અનર્થ અહિત,
 તજવા ફર છળ લેહ; ઉદ્ધમ એવો ફીજીએ, જેમાં હોય ન
 ખેદ ૧૦૧. ઉદ્ધમ પણ કરતાં કદી, દોહિલા દિન જાય; હરિ
 ઇચ્છા જાણી પ્રજાળ, જરીએ નવ અકળાય ૧૦૨. જ્યારે
 આવી જે મળે, યથા લાભ સંતોષ; રહીએ સદા સંતોષમાં,
 ભાવ ન આણે દોષ ૧૦૩. હરિ અસમર્પિત વસ્તુ જે, તેનો તજવો
 સ્વાદ; ખાનપાન અધરાજ છે, હરિના વિના પ્રસાદ ૧૦૪. સેવ્ય
 પ્રભુને જે સમય, જેવું અરજ્યું જાય; તેજ પ્રસાદે લોલ ત્યજ, સુખે
 ચોષે કાય ૧૦૫. સમઠી અનસમઠી લણા, જાણે મૂળ વિચાર;

જે તે ઘરે પ્રસાદનું, ના રાખે . વ્યવહાર ૧૦૬. ઉત્સવના
 દહાડા તણે, રહે ન સુનો લેશ; ઉત્સવદિન ઉત્સાહથી, કાંઈક
 કરે વિશેષ ૧૦૭. જ્યાં વૈર વિખની સભા, મૂળ વૈરનો વાદ;
 ત્યાં મૌનજ પકડી રહે, કદી ન કરે વિવાદ ૧૦૮. હસે ન
 સેવાને સમય, વહે ન મિથ્યા વાદ; કેાઈથી સેવાને સમય.
 કદી ન કરે વિવાદ ૧૦૯. કહ્યું સાંભળ્યું સર્વનું, મનમાં સર્વ
 સમાય; સહિએ આક્રમ સર્વનું, તલપાપડ નવ થાય ૧૧૦.
 થાય દષ્ટિ ચોર પરી, ચિત્ત ન જ્યાં ત્યાં જાય; મન સંકટપ
 વિકટપ તણ, હરિ શરણુ જે થાય ૧૧૧. દષ્ટિ ખચાવે અ-
 વરની, ધરતાં ભોગ શૃંગાર; સાવધાન સેવા કરે, પડે ન
 ચૂક લગાર ૧૧૨. ગૃહદારા સુત ખંધુજન, દ્રવ્ય ખર્ચ ત્રસાય,
 જેવી શ્રદ્ધા થઈ શકે, તેવો કરે ઉપાય ૧૧૩. દ્રવ્યવંત જે હોય
 તો, નિત્ય નિત્ય નૌતન ભોગ, નિત્ય વાગા શૃંગારનો, નિત્ય
 નવ નવ ઉપયોગ ૧૧૪. કસર કરે નવ ખર્ચતાં, વળી કાયર
 નવ થાય; વળી લાભ લે જન્મનો, એવો કરે ઉપાય ૧૧૫.
 હરિ મંદિર અતિ મોકળાં, ચિત્રવિચિત્ર વિશાળ; ધોય ધાય
 નિત્ય રાખીએ, જેવાં ઝાક ઝમાળ ૧૧૬. નવી વસ્તુ જે
 સાંભળે, કૃષ્ણ તણે ઉપયોગ; અતિક્ષિપ્ર^{૧૦} લાવી કરે, તતક્ષણ
 હરિ વિનિયોગ ૧૧૭. સામગ્રી ખડુ ભાતની, સ્નિગ્ધ મિષ્ટ ને
 નર્મ; ભોજન વસ્તુનો યત્ન કરે, એ સેવકનો ધર્મ ૧૧૮.
 કુંજ કરવા ઉષ્ણ ઋતુ, સઘળી શીતળ વસ્તુ; જે ઋતુમાં જે
 જે ઘટે, તે કરવી પ્રેમ પ્રશસ્ત ૧૧૯. રૂણીવત સેવાનો રહે,

નિત મનમાં પરિતાપ, રૂણી સુખે ન સુખ શકે, રૂણનેા મહા
 સંતાપ ૧૨૦. ભય રાજવત સ્નેહ સીવત, સુતવત હિત વા-
 ત્સ્યદ્ય; સૌંદર્ય નિજ સખ્યવત, સકલ કૃત્ય સાક્ષ્ય ૧૨૧.
 પ્રસન્ન મન સેવા કરે, કદી ન થાય ઉદાસ; એમ જાણી કાયા
 વશે, લેશ ન ધરે પ્રયાસ ૧૨૨. હરિ સેવા મૂકે નહિ,
 કેાઈને વિશ્વાસ, દેહ રખા થાવું નહિ, ઇંદ્રિને અધ્યાસ ૧૨૩.
 સૈવાચરસ છાકયા રહે, મનમાં ઉમંગ અપાર; પોતાને હાથે
 કરે, વિવિધ ભોગ શૃંગાર ૧૨૪. વળી લીપવું ગુંપવું, ઝાર
 મટક પાંખાર; સીવવું, ગુંથવું; પ્રોવવું, લે સધળી સંભાળ
 ૧૨૫. જળ લાવે, ખાંડે, દળે, એવું લાગે મન; લૌકિકનાં
 અધિકારનું, લેશ ન ધરે ગુમન ૧૨૬. એક કરું બીજે કરું,
 ત્રીજે કરવા જાય, એથો તે પણ હું કરું, અંગ ઉલટ ન
 સમાય ૧૨૭. વ્યસનવાન વૈષ્ણવ તણી, એ સેવાની રીત;
 સધળી ઉમંગે કરે, ડગલે પગલે પ્રીત ૧૨૮. પોતાની સેવા
 તણે, ગોખ્ય રાખવા ધર્મ; લોક પ્રતિષ્ઠાને નિમિત્ત, રખે
 જણાવે મર્મ ૧૨૯. બાહિર પ્રતિષ્ઠા બુદ્ધિની, તેમાં પડે બે
 છાંટ; સર્વ ક્યોર્ તો નવ ક્યોર્; કશું ન ખાટયો ખાટ ૧૩૦
 આવશ્યક અભિમાન ત્યજ, રાખે દીન પ્રચાર; હું હરિને
 આધીન છું, નિશદિન એજ વિચાર ૧૩૧. ચિંતા કદી ન
 ચિત્ત ધરે, સુખ દુઃખ પ્રખળ સુભાવ; હરિ ઇચ્છા જાણી
 પ્રખળ, રાખે ચિત્ત દ્રઢાવ ૧૩૨. શ્રી વલ્લભ સિદ્ધાંત મન,

વૈષ્ણવનો સમુદાય; વળી સેવા સેવા વળી, વળી સેવાનું
સુહાય ૧૩૩.

અથ પ્રશ્ન—કહો છો હરિ સેવા કરો, સેવાનો
નહિ યોગ; હું દુર્બળ સેવા વિષે, દ્રવ્ય તથા ઉપયોગ ૧૩૪.
નહિ સામર્થ્ય શરીરનું, નહિ માનુષ નહિ દામ; પ્રભુ પ-
ધરાવી શું કરું, આ છે મોટું કામ ૧૩૫. થઈ શકે નવ
થઈ શકે, જેના નવ સચવાય; કશું વિધન આવી પડે, દુષ્ટ
હસારથ થાય ૧૩૬. કહે એમ એવો થયો, કયો માંડી ઉ-
પાધ્ય; એવા તો મોટા કરે, નહિ રંકને સાધ્ય ૧૩૭. ઠાણે
હાથે હરિતણી, કહો સેવા કેમ થાય; તેથી વૈષ્ણવ પક્ષના,
બીજા કહો ઉપાય ૧૩૮. કહો તો ગુણ ગાતો કરું, કથા
શ્રવણ સતસંગ, એ શું હરિને પ્રિય નથી, કે નથી ભક્તિના
અંગ ૧૩૯. સાંભળ ઉત્તર પ્રશ્નનું, સૂક્ષ્મ રૂપ અનુપ, શ્રવ-
ણાદિક અંગભક્તિનાં, સેવા છે ફલરૂપ ૧૪૦. તેથી જ્યાં લગી
થઈ શકે, આવશ્યક કરવી સેવ, સેવા જો નહિ થઈ
શકે, શ્રવણાદિ તતખેવ ૧૪૧. દ્રવ્ય સાધ્ય સેવા નહિ, ખાસ
ભાવપર ધ્યાન, રંક રાવ સેવા કરે, હરિને એક સમાન ૧૪૨.
પ્રભુ છે ભૂખ્યા ભાવના, જો નહિ સંપતિ યોગ; જળ લોટી
મુઠ્ઠી ચણા, પ્રભુને છાપનભોગ ૧૪૩. આભૂષણ વાગા તણી,
પણ સામર્થ્ય નહોય, ગુંજા પોત જાડા વસન, સેવા ત્યજે ન
કોય ૧૪૪. ઘર જો નવ હોય મોકળાં, તોઉ ન છાંડે ટહેલ;
એક ગોખલો ઘર તણો, તે પ્રભુ માને મહેલ ૧૪૫. મનુષ્ય

તથા સંકોચથી, કોઈની નવ હોય સહાય; પોતાની જાતે કરે, જેવી સેવા થાય ૧૪૬. સેવા વીણુ ઉદ્યમ કરી, જે જન સંચે અંથ, તેને બાધક રૂપ છે, સઘળા થાય અનર્થ ૧૪૭. વિન સેવા ખાવું પડે, વિના પ્રસાદી અન્ન; તેથી થાશે તે સમય, અસુર ભાવ ઉત્પન્ન ૧૪૮ આદરથી કાંઈ ના કરે, વિચરે કાંઈ ન કાજ, પેટભરા વૈષ્ણવ થયા, જરા ન પામે લાજ ૧૪૯. કરે રસોઈ નવી નવી, ઉદર પોષવા આપ; પેટભર્યા પશુવત થયા, ધરે વૈષ્ણવી છાપ ૧૫૦. મીઠું તીખું ને તમતમું, ઉનું ને વળી સ્વાદ; પ્રેત ભોજન વસ્તુ છે, હરિના વિના પ્રસાદ ૧૫૧. સખડી નાના ભાતની, અનસખડી પકવાન; અસમર્પિત જે ખાયતો, ફૂકર ભક્ષ સમાન ૧૫૨. ભુંડા મન સેવા વિષે, શાને કરે પ્રમાદ; હરિ સેવા રસરૂપ છે, કાં નવ માને સ્વાદ ૧૫૩. જે જે સેવા વિધિ કહી, તેમાં વિત્ત અનુસાર; જે જેમ તુંથી થઈ શકે, કર ન વિલંબ લગાર ૧૫૪. જે વૈષ્ણવનું આચરણ નથી, જે કશું નહિ નિરાધાર, તે જેમ સ્વામી સેવકના, લૌકિકના વ્યવહાર ૧૫૫. લૌકિક સ્વામી જે હશે, તેની પણ એ રીત; જેની જેવી ચાકરી, તેવી તે પર પ્રીત ૧૫૬. જુઓ નીચ ગતિ જારની તુરંજ પ્રીતને માટ; જે જે પ્રિયને જેમ ગમે, તેમ કરે શીર સાદ ૧૫૭. વીર શિરોમણિ જે હશે, તે થાશે રણ-ધીર; નટ પણ વેશ પહોંચાડવા, શત ખંડ કરે શરીર ૧૫૮. અરે તું સેવક કૃષ્ણનો, સ્વામી શ્રીમજરાય, જેવી તું સેવા

કરે, પ્રમુ તેવા વશ થાય ૧૫૬. તારે માથે હિંચ છે, હરિજનરૂપી છાપ; કર સેવા કાચર રખે, થાતો ખોવા માય ૧૬૦. સંપતિ વિપતિ સુખદુઃખમાં, ધરખારી જન જેહ, હરિ સ્વરૂપ સેવા કરે, જ્યાં સુધી ચાલે હેહ ૧૬૧. પછીથી જેવું લાગ્યખાન, તેનું કળયું ન જાય; હરિ ઇચ્છા બળીવંત છે, તે બુદ્ધિમાં ન સમાય ૧૬૨. જે જન સાધી નવ શકે, સેવાનાં ઉપકરણ; વિવિધ વિધન આવી પડે, દુષ્ટતતણા આચરણ ૧૬૩. જે કોઇ થયો આસઠત જન, તેના શુ આચરણ, આવશ્યક શ્રદ્ધા સહિત; ચિત્ત સખે હરિચરણ ૧૬૪. ઉઠાસીન વળી થઇ રહે, વહે ન મિથ્યા આપ હરિ-સેવા ના થઇ શકે, તેનો રહે પરિતાપ ૧૬૫. સાધુ શું મળતો રહે, નવ છોડે સત્સંગ, હરિ ચશરસ ભીનો રહે, એ નવ છોડે રંગ ૧૬૬. શ્રીવલ્લભને ચરણે રતિ, કથા શ્રવણ ગુણગાન, હરિ દર્શન તીરથ અટન, લીલા અનુસંધાન ૧૬૭. એ શિશ્નાં તેને રકુરે, જેને હરિ અનુકૂળ, જેને શ્રીવલ્લભચરણ, ભક્તિતતણાં ઢંઢ મૂળ ૧૬૮. કહી કહી વળી શું કહું, બુદ્ધિનો શું પરિહાર; સેવા વિધિ રસ સિંધુનો, નથી વાર ને પાર ૧૬૯. ઉમંગ ઉપજે નવ નવા, વાણી વદા ન જાય; એ છે મહા મોટો વિષય, મન વાણી ન સમાય ૧૭૦. શ્રીવલ્લભ મારગ તણા, આશય અતિ છે ગૂઢ; પ્રોઠ લાવ જેને હશે, તેને હૃદયારૂઢ ૧૭૧. હું તો છું અતિ મૂઢમતિ, ભૂદ્યો ભ્રષ્ટાચાર; પડ્યો પ્રખળ પા-

ખંડમાં, શયુ વિવિધ વિકાર ૧૭૨. વ્યાખ્યા આસુરાવેશ
ચિત્ત, અસ્યો બહિર્મુખ દોષ, ભૂદ્યો અને ભમ્યો કર્મ,
દેશ ન મન સંતોષ ૧૭૩. આત્મદષ્ટિ ઉત્પન્ન નહિ, વા-
ચાદિક અભિમાન, ભક્તિભાવ રસ ભેદમાં, નથી સુદ્ધને
સાન ૧૭૪. મૂળ મંત્ર મારગતણે, ન લહ્યો તત્ત્વ વિચાર
જ્ઞાન વિના ગાથા કર્મ, એ અવિહિત વ્યવહાર ૧૭૫. યજ્ઞ
શ્રીવદ્વલ ચરણનું, બળ મોટું મનમાંય, તે સદ્ય પૂરે
કામના, કલ્પવૃક્ષની છાંય ૧૭૬. દયા કરી મુજ દીન પર,
જેવું પ્રેયું ચિત્ત, પાતાના મનને કર્યું, શિક્ષાનું સાહિત્ય
૧૭૭. ફાટીફુટી બુદ્ધિથી, જુઠે સાચે ભાવ, મેં કાલાચલા
કર્ચા હરિને હાથ નિભાવ ૧૭૮. હવે એવી વિનતિ કરું,
સુણોવૈળણુવ તુમ એવ, માર્ગ વિરૂદ્ધ જે અક્ષરો, શુદ્ધ કરો
તતખેવ ૧૭૯. મેં ઓછે ઓછી મતે, મોટો કર્યો વિચાર,
પરિપુરણ વૈળણુવ કરે, તે જાણે નિર્ધાર ૧૮૦.

॥ इति पुष्टि शिक्षा संपूर्णा ॥

૧. ક્રમ એટલે અનુક્રમ, મન પછી વાણી અને કર્મ. ૨, ૩,
નાના=વિધવિધ, જુદા જુદા. ૪. ભાંતિ=રીતિ ૫. ભાંતિ=પ્રકાર. જાત,
૬. રતિ=પ્રીતિ. ૭ ઘેર=માથનો, ગેડ ખેસાડી સમજાવવું. ૮. તલપાપડ=
ધુવાંપુઆ, એટલે આકળ વિકળ અધરાજ=પાપના રાજ મહા
પાપ પ્રભુના પ્રસાદ વિનાનું આવું તે મહાપાપ છે. ૧૦ ક્ષિપ્ર=
જલદી, એકમ.

પુષ્ટિમાર્ગીય મુખ્ય ઉત્સવોનું તિથિવાર ટિપ્પણ.

માસનું નામ	ઉત્સવનું નામ	તિથિ—વિશેષ
કાર્તિક શુકલપક્ષ:	અનકૂટોત્સવ (ગોવર્ધન પૂજા)	સુદિ ૧.
"	ચમદ્વિતીયા (લાઇબીજ)	સુદિ ૨.
"	ગોપાષ્ટમી	સુદિ ૮.
"	પ્રજોધિની એકાદશી	સુદિ ૧૧.
"	(આને દેવઉઠી પણ કહે છે ચાતુર્માસપૂર્ણ).	
"	શ્રી ગુસાંઈજીના પ્રથમ લાલજી શ્રી ગિરિધરજીનો અને પંચમ લાલજી શ્રીરઘુનાથજીનો પ્રા- કટયોત્સવ.	સુદિ ૧૨.
કાર્તિક કૃષ્ણપક્ષ (વનમાર્ગશીર્ષ કૃષ્ણપક્ષ)	શ્રીગુસાંઈજીના દ્વિતીય લાલજી શ્રીગોવિંદ- રાયજીનો પ્રાકટયોત્સવ.	વદિ ૮.
"	ઉત્પત્તિ એકાદશી	વદિ ૧૧.
"	શ્રીગુસાંઈજીના સપ્તમ લાલજી શ્રી ધનશ્યામલાલજીનો પ્રાકટયોત્સવ	વદિ ૧૩.
માગશીર્ષ શુકલપક્ષ:	શ્રીગુસાંઈજીના ચતુર્થ લાલજી શ્રી ગોકુલનાથજીનો પ્રાકટયોત્સવ.	સુ. ૭.
"	મોક્ષદા એકાદશી	સુ. ૧૧.

માર્ગશીર્ષ કૃષ્ણપક્ષ: શ્રીગુસાંધજી (શ્રીવિઠ્ઠલનાથજી)
(વ્રજ પૌષ કૃષ્ણપક્ષ) નો પ્રાકયોત્સવ

વદિ ૯.

સફલા એકાદશી

વદિ ૧૧.

પૌષ શુકલપક્ષ: પુત્રદા એકાદશી

સુદિ ૧૧.

પૌષ કૃષ્ણપક્ષ: (વ્રજ માઘ કૃષ્ણપક્ષ) મકરસંક્રાંતિ.....

પટકલા એકાદશી

વદિ ૧૧.

આ દિવસે અવશ્ય તલની વસ્તુ ભોગ ધરવી

માઘ શુકલપક્ષ: વસંતપંચમી

સુદિ ૫.

જયા એકાદશી

સુદિ ૧૧.

હોરીડાંડો, દંડારોપણુ ધમારકો

આરંભ

સુદિ ૧૫

માઘ કૃષ્ણપક્ષ (વ્રજ ફાલ્ગુન કૃષ્ણ) શ્રીનાથજીનો પાટોત્સવ

હાલ મેવાડમાં શ્રીજીદ્વારામાં ખિરાને છે.

વદિ ૭.

વિજયા એકાદશી

વદિ ૧૧.

ફાલ્ગુન શુકલપક્ષ: શ્રી મથુરેશજીનો પાટોત્સવ

હાલ કોટામાં ખિરાને છે.

સુદિ ૭.

કુંજ એકાદશી.

સુદિ ૧૧.

હોરી. હાલિકા પ્રદિપન.

સુદિ ૧૫.

ફાલ્ગુન કૃષ્ણપક્ષ (વ્રજ ચૈત્ર કૃષ્ણપક્ષ) દોલોત્સવ

પાપમેચિની એકાદશી

વદિ ૧૧.

ચૈત્ર શુકલપક્ષ: શ્રીગુસાંભજીનાં છઠ્ઠા દાસજી શ્રી-
 યદુનાથજી મહારાજનો પ્રાકટયોત્સવ સુદિ ૬.
 શ્રીરામનવમી સુદિ ૯.
 કામદા એકાદશી સુ. ૧૧.

ચૈત્ર કૃષ્ણપક્ષ: (વજ્રવૈશાખ કૃષ્ણપક્ષ) વરૂચિની
 એકાદશી-શ્રીમહાપ્રભુજી શ્રીવલ્લભાચા-
 ર્યજીનો પ્રાકટયોત્સવ વદિ ૧૧.

વૈશાખ શુકલપક્ષ: અક્ષયતૃતિયા. (ચંદનયાત્રા). સુદિ ૩.
 મોહિની એકાદશી સુદિ ૧૧.
 નૃસિંહજયંતી સુદિ ૧૪,
 (નરસિંહ ચતુર્દશી)

વૈશાખ કૃષ્ણપક્ષ: (વજ્ર જ્યેષ્ઠ કૃષ્ણપક્ષ)
 અપરા એકાદશી વદિ ૧૧.

જ્યેષ્ઠ શુકલપક્ષ: ગંગાદરો આરંભ.
 શ્રીગંગાજીનાં પદ ગાવાં સુદિ ૧.
 ગંગાદશમી શ્રીચમુનાજીનો
 ઉત્સવ મનાય છે. સુદિ ૧૦.
 નિર્જલા એકાદશી સુદિ ૧૧.
 જ્યેષ્ઠાભિષેક સ્નાનયાત્રા સુદિ ૧૫.

જ્યેષ્ઠ કૃષ્ણપક્ષ: (વજ્ર આષાઢ કૃષ્ણપક્ષ) યોગિની એકાદશી સુદિ ૧૧.

આષાઠ શુકલપક્ષ રથયાત્રા.	સુદિ ૨.
“ શ્રીદ્વારિકાધીશનો પાટોત્સવ	સુદિ ૫.
“ કસુંબા છટું	સુદિ ૬.
“ દેવશયની એકાદશી ચતુર્માસિ આરંભ.	સુદિ ૧૧.

આષાઠ કૃષ્ણપક્ષ (ધન શ્રાવણ	
કૃષ્ણપક્ષ) હિંદોલાનો આરંભ	વદિ ૧.
“ શ્રીગોકુલચંદ્રમાળનો પાટોત્સવ	વદિ ૪.
(શ્રીચંદ્રમાળના ઘરમાં હિંદોલા	
આજથી શરૂ થાય છે.)	
“ કામદા એકાદશી	વદિ ૧૧.
કોઈ કોઈ ઘરમાં આ એકાદશીએ	
પણ કુંજ હિંદોલા હોય છે).	

શ્રાવણ શુકલપક્ષ ઠકુરાણી ત્રીજ (મધુસવા)	સુદિ ૩.
“ નાગપંચમી	સુદિ ૫.
“ પુત્રદા એકાદશી	સુદિ ૧.
“ પવિત્રા દ્વાદશી. આ દિવસે શ્રી	
ગુરુદેવને પવિત્રાં ધરાવવાં.	સુદિ ૧૨.
“ રક્ષાબંધન	સુદિ ૧૫.

શ્રાવણ કૃષ્ણપક્ષ: (ધન ભાદ્રપદ કૃષ્ણપક્ષ)	
હિંદોળા વિજય	વદિ ૧.
“ જન્માષ્ટમી (ગોકુળાષ્ટમી)	વદિ ૮.

”	નંદમહોત્સવ	વદિ ૬.
”	અન્ન એકાદશી	વદિ ૧૧.
ભાદ્રપદ શુકલપક્ષ: રાધાઅષ્ટમી		સુદિ ૮.
”	શ્રી દશદિગન્તવિજયી લેખવાળા	
	શ્રીપુરુષોત્તમજીનો પ્રાકટયોત્સવ	સુદિ ૧૦.
”	પરિવર્તિની એકાદશી (દાન એકાદશી)	સુદિ ૧૧.
”	વામન જયંતિ	સુદિ ૧૨.
ભાદ્રપદ કૃષ્ણપક્ષ (વ્રજ આશ્વિન કૃષ્ણપક્ષ)		
	સાંજનો આરંભ	વદિ ૧.
”	શ્રીહરિરાયજીનો પ્રાકટયોત્સવ	વદિ ૫.
”	ઈંદિરા એકાદશી	વદિ ૧૧.
”	શ્રી મહાપ્રભુજીના મોટા લાલજી શ્રી	
	ગોપીનાથજીનો પ્રાકટયોત્સવ	વદિ ૧૨.
ભાદ્રપદ કૃષ્ણપક્ષ: (વ્રજ આશ્વિન કૃષ્ણપક્ષ)		
	શ્રીગુસાંઈજીના ત્રીજા લાલજી શ્રી	
	બાળકૃષ્ણલાલજીનો પ્રાકટયોત્સવ	વદિ ૧૩.
”	સાંજની સમાપ્તિ. કોટની આર્તિ)	વદિ ૦)),
આશ્વિન શુકલપક્ષ: નવરાત્રિનો આરંભ		સુદિ ૧.
	વિજય દશમી (દશહરા)	સુદિ ૧૦.
”	પાષાંકુશા એકાદશી	સુદિ ૧૧.
”	શરદપૂર્ણિમા (રાસોત્સવ)	સુદિ ૧૫.
આશ્વિન કૃષ્ણપક્ષ: (વ્રજ કાર્તિક કૃષ્ણપક્ષ)		
”	રમા એકાદશી	વદિ ૧૧.

„	ધનતેરસ	વહિ ૧૩.
„	રૂપ ચતુર્દશી (અભ્યંગ સ્નાન)	વહિ ૧૪.
„	દીપોત્સવી-દિવાળી હટડી	વહિ ૦)).

રસિક વિલાસ ભા. ૧ લો--થોડાજ વખતમાં બહાર પડશે; શ્રીસર્વોત્તમજી, શ્રીવલ્લભાષ્ટક અને સ્કુરત્કૃષ્ણ પ્રેમામૃતની જપની જુદા જુદા પ્રકારની ભાવનાઓ આ ગ્રંથમાં આપવામાં આવી છે. શ્રીસર્વોત્તમજીપરની અને શ્રીવલ્લભાષ્ટકપરની શ્રીગોકુલનાથજીની વિસ્તૃત ટીકાઓનો અક્ષરશઃ અનુવાદ, તે સાથે શ્રીહરિરાયજીની સ્કુરત્કૃષ્ણ પ્રેમામૃતની અત્યંત વિસ્તૃત ટીકાનો અનુવાદ આપવામાં આવ્યો છે. ભાષા બાળકોને અને સ્ત્રીઓને તથા થોડું ભણેલા ભગવદ્દીયોને સમજણ પડે એવી તદ્દન સહેલી રાખવામાં આવી છે. શ્રીમહાપ્રભુજીનાં નામ, રૂપ અને ગુણ જાણવાં હોય તો જલદી ગ્રાહક થાઓ. પુસ્તક પંદર રૂમાંનું થશે, છતાં ન્યોછાવર માત્ર ૦-૫-૦. અનુવાદક-દીનકિંકર.

રસિક બોધવચનો-મહાનુભાવી ઈશ્વરામભટ્ટજીનાં રસિક બોધવચનો આ બોધવચનોનું મનન નહિ કરે તે તો જરૂર પડતાશે. આ મહાનુભાવીએ હદ કરી નાખી છે. પુસ્તક છપાઈ ગયું છે, બંધાઈને થોડાજ વખતમાં બહાર પડશે. જલદી મંગાવો. આ મહાનુભાવીના વિસ્તૃત અને સમ્પ્રદાયિક ભવનચરિત્ર સાથે આ પુસ્તક છપાય છે. ભક્ત

કવિ દયારામભાઈને વૈષ્ણવ બનાવનાર મહાનુભાવીનાં વચ-
નામૃત ચમત્કારી હોય એમાં તો કહેવુંજ શું ?
પુસ્તક ૨૨૫ પેજનું થશે. છુટક નકલના ૦-૪-૦

ભક્તિમાર્ગીય સસ્તી ગ્રંથમાળા કાર્યાલય—આ
કાર્યાલય વૈષ્ણવ બંધુઓને ભક્તિમાર્ગીય સસ્તું સાહિત્ય
પુરું પાડવા ખોલવામાં આવ્યું છે. બાળશિક્ષાનાં પુસ્તકોની
ન્યોછાવરપરથી આ વાતની વૈષ્ણવબંધુઓને ખાત્રી છે.
હાલ તો સવડ પ્રમાણે નાનાં નાનાં પુસ્તકો છપાય છે, પણ
ભવિષ્યમાં તદ્દન સોંઘાં અને સહેલી ભાષામાં સાંપ્રદાયિક
સાહિત્યનાં મોટાં પુસ્તકો પણ પ્રકટ થશે. હાલ શ્રીહરિ-
રાયજીકૃત મોટું શિક્ષાપત્ર છપાવવાની તૈયારીઓ ચાલી
રહી છે. આ પુસ્તકની ન્યોછાવર માત્ર ૧ થી ૧૫ રૂપીઓ
રહેશે. વળી મફત વહેંચવા લહાણી કરનારને તો ૮૦ થી
૯૦ રૂપીઓ સો આપવામાં આવશે. ઉદાર ધનિકો આ
કાર્યાલયને મદદ કરે છે. કેઈ પણ વૈષ્ણવ મદદ કરે તેને
તેટલાનાં પુસ્તકો વહેંચવા માટે આપી દેવામાં આવે છે.
આમ કરવાથી સાંપ્રદાયિક સાહિત્ય પણ ફેલાય છે. પાંચથી
વધુ શિક્ષાપત્ર લેનારને મદદનીશ તરીકે ગણવામાં આવશે.
પાંચ હજાર પ્રત છપાશે.

દીનકિંકર.

ડૉ. રેવડી બજાર,

અમદાવાદ.

ભક્તિમાર્ગીય સસ્તી ગ્રંથમાળા

વૈષ્ણવ જાળગ્રંથમાળા: તદ્વત સસ્તી, સહેલી અને સસિક ભાષામાં વિશાળ દૃષ્ટિથી લખાએલી અને ખૂબ લોકપ્રિય થઈ પડેલી આ ગ્રંથમાળા ખાસ તમારાં જાળકાના પવિત્ર અને કામળ કર્મમાં મુદ્દી આસીર્વાદ મેળવે. અસરકારક પ્રભુભક્તિ, ગુરુભક્તિ, માતૃભક્તિ, પિતૃભક્તિના પાઠો:ણી આ ગ્રંથમાળા છે. નીતિ અને ભક્તિ, પવિત્રતા અને આચાર, દયા અને દીનતા, પ્રેમ અને આનંદ એ સર્વથી શબ્દે શબ્દે છઠ્ઠકાલી આ ગ્રંથમાળા છે.

વળી ચતુર્થ પંચમ પીઠાધીશ્વર ગો. શ્રી ૧૦૮ શ્રીરક્ષમાચાર્યજી મહારાજશ્રીની આગામી આ વિલાસ છે.

નામ	પૃષ્ઠ	નકલની કિંમત	ઓ પ્રતના
વૈષ્ણવ જાળપોથી	૬૮	૦-૧-૬	૮-૦-૦
„ જાળશિક્ષા ભા. ૧નો ની ૭૬		૦-૧-૬	૮-૦-૦
„ જાળશિક્ષા ભા ૧ જૂની ૩૨		૦-૦-૨	૪-૦-૦
„ જાળશિક્ષા ભા. ૨ નો ૬૮		૦-૧-૬	૮-૦-૦
„ જાળશિક્ષા ભા. ૩ નો ૧૦૦		૦-૨-૩	૧૨-૦-૦
„ જાળશિક્ષા ભા. ૪ થી ૧૪૦		૦-૩-૩	૧૭-૦-૦
„ જાળપ્રાર્થના	૪૦	૦-૧-૦	૫-૦-૦
દીનતા ને આકાશનાં પદ તથા			
પુષ્ટિ શિક્ષા (વર્ષોત્સવોત્સાવે)	૪૪	૦-૧-૩	૬-૦-૦
મહાનુભાવી ઇન્જારામ ભટ્ટનાં			
સસિક ગોષ્ઠ વચનો ૨૨૫ જેઠ		૦-૪-૦	
આ ગ્રંથમાળાની ૮૫ દળર પ્રત થઈ છે.			

પાછળ દશાવેલાં પુસ્તકો મળવાનાં હેઠાણાં

દીનકંઠર: કે, રેવડી બજાર-અમદાવાદ

પ. જ. લલુભાઈ જમનાલાલ રીચોરાડ ફ. નં. ૧૧૦-અમદાવાદ

જ. સૌ ભગવતી વિજયીભાઈ લાયકેરી વડોદરા

પ. જ. પૂનમચંદ સાંકળચંદ દોશી. શિક્ષક, લાઈરકુલ-મોડાસા

.. સુનિલાલ કૃષ્ણાશંકર, મોટું મંદિર મુંબઈ નં. ૬

.. મણીલાલ જગજીવનદાસ દેસાઈ મોધરા

(પુષ્ટિમાર્ગીય પાઠશાળા)

.. બલીજી અમનલાલ હરિલાલ દેવમદપારીઆ

.. યાત્રી વરોત્તમ મોતીરામ પુસ્તકચરત્ર-કપડવંજ પાઠશાળા, કપડવંજ.

.. ગુલમીદાસ લલુભાઈ ધંધુકા

.. સુનિલાલ ગિરિધરદાસ વાસા શ્રીજીલીલાજીની દરેલી ભાવનગર

.. વેલાજી જુહાજી જુંગાણીતું ફળીયું, વોરાજી

.. ચંદુલાલ સુનિલાલ મારતર ઉમાઈ.

.. હિતમસમ જમનાદાસ મારડી

.. જમનાલાલ શિવલાલ દેસાઈ દરોહ

.. દુર્લભદાસ ભુખણદાસ (રામવિજય પ્રેસ) વલભાડ

.. પુરાણી રણજોડભાઈ પાઠશાળા પ્રાંતીજ

ચોક્કસ ધી વાપરનાર ગેરહકતને—તમારે
ધી બેઠતું હોય તો અને ગાયેના રક્ષણમાં મદદ
હોય તો લખો:—

શાહ અમીન અને કપડ
મહેમદાવા

